

Butlletí del Consell Municipal de la Dona de Sant Boi

sa **u**
do **nes**

Sumari

Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones Pàg. 2

Creació de la Comissió de Dona i Salut Pàg. 3

El càncer de mama Pàg. 4

V Assemblea de la Dona Pàg. 5

Vist i no vist Pàg. 6-7

Agenda Pàg. 8

28 de maig, Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones

■ En el marc de la commemoració del 28 de maig de l'any 2000, l'Àrea de Salut Pública i l'Oficina Tècnica del Pla d'Igualtat de la Diputació de Barcelona, va proposar, per al passat 26 de maig el I Seminari de Reflexió sobre Polítiques Municipals per la Salut Integral de les Dones. Hi van participar responsables polítiques i tècniques de programes municipals de dones que treballen en l'àmbit de la salut de les dones. Entre elles hi van ser representants de la Regidoria de la Dona de l'Ajuntament de Sant Boi, de la Comissió Dona i Salut del Consell Municipal de la Dona.

El seminari es va organitzar en quatre parts. Una conferència sota el títol *Salut i gènere. Necessitat d'establir programes d'abordatge integral de la salut de les dones*, a càrrec de Carme Valls Llobet, parlamentària i metgessa.

A la taula rodona es va parlar de les polítiques municipals en relació a la salut de les dones, les experiències, les necessitats, expectatives i dificultats al voltant de quatre temes: atenció a joves, grup socioterapèutic per a dones, atenció a la gent gran i serveis socio-sanitaris, i un grup de suport a dones cuidadores. Taula rodona coordinada per Rosa M. Fernández, cap de l'Oficina Tècnica del Pla d'Igualtat.

Es van crear també tres grups de treball, que van parlar sobre com donar respostes a

La salut no és només l'absència de malaltia, sinó l'estat de benestar físic, mental i social dels éssers humans, i comporta l'assoliment d'una autonomia personal, solidària i joiosa. (Definició de salut de la OMS)

problemes de salut des d'una perspectiva integral i una mirada de gènere, els indicadors de qualitat i de "calidesa" per a una atenció integral a la salut de les dones.

El seminari es va cloure amb una posada en comú de les propostes i l'aprovació del Manifest del seminari: *Per uns serveis integrals de salut de les dones càlids i de qualitat*. El manifest fa pal·lesa la necessitat de donar respostes a problemes

L'autonomia personal és el gran repte a assolir per aconseguir una millor salut en les dones. La història de la dona ha estat una llarga cadena de dependències econòmiques, socials, afectives i biològiques, originades per la reproducció. La manca d'espais propis i, en molts casos, la poca autoestima, han fet possible que la dona es deixi manipular. Aconseguir un coneixement cada cop millor de les seves dependències i dels recursos per sortir-se'n és el gran repte que tenen les dones per poder ser protagonistes de la seva salut

de salut des d'una perspectiva integral i una mirada de gènere, la necessitat d'establir indicadors de calidesa per a una atenció integral a la salut de les dones, i la necessitat de participació de les dones en l'avaluació de programes municipals

per a la millora de la seva salut. El seminari i altres accions paral·leles han refermat la necessitat de revisar el terme de salut laboral, que ara s'entén com a sinònim de la prevenció d'accidents de treball o de malalties professionals, les alteracions de la salut, conseqüència de l'exposició a riscos tangibles físics, químics o biològics. També s'ha fet encara més visible que l'atenció sanitària a les dones requereix una

ciència mèdica renovada, amb una nova mirada de gènere capaç de tenir en compte les diferències anatòmiques, biològiques i psicològiques entre homes i dones.

Una dada important revela aquesta necessitat de canvi: la mortalitat entre les dones que pateixen infarts és molt més elevada que la dels homes. Això es deu principalment al fet que no se les diagnostica degudament, perquè presenten una simptomatologia diferent

a la dels homes i està poc estudiada.

El Dia Internacional de la Salut de les Dones és encara una reflexió sobre el desconeixement de les malalties que pateixen les dones, les seves causes i la prevenció.

DIADA

Es crea la Comissió de Dona i Salut

La Comissió, integrada al Consell Municipal de la Dona, aplega un grup d'ajuda mútua de dones afectades de càncer de mama

■ El Consell Municipal de la Dona ha vist la necessitat de crear una Comissió de Dona i Salut integrada per professionals i entitats que treballen a nivell local temes de salut de les dones. En el marc d'aquesta comissió, el passat 17 de maig es va celebrar la primera trobada d'un grup de dones afectades de càncer de mama, on totes les que havien patit o estaven patint aquesta malaltia van poder compartir les seves vivències i les ganes de lluitar.

A partir d'aquest primer contacte aquestes dones van decidir tirar endavant la creació d'un grup d'ajuda mútua. Aquest grup format per dones afectades de càncer es constitueix dins de la Comissió de Dona i Salut, àmbit que forma part del Consell Municipal de la Dona de Sant Boi.

La formació d'aquest grup neix de la necessitat de crear un espai de trobada al Baix Llobregat de les dones afectades de càncer de mama per tal de contribuir a donar la informació necessària, l'ajuda i la col·laboració que aquest tipus de malaltia requereix.

la dona que pateix un càncer s'ha de conèixer a ella mateixa i valorar-se molt més

El punt de partida del grup ha estat organitzar un cicle de conferències específiques sobre la malaltia oncològica, on es tractarà el tema de la cirurgia conservadora, de la quimioteràpia, la radioteràpia i el tractament

psicooncològic, així com la rehabilitació, el suport fisioterapèutic, l'assistència sanitària, l'alimentació i tot allò que pot ajudar a fer entendre i superar la malaltia. A les xerrades les dones podran preguntar tot allò que les angoixa sobre la seva malaltia, i podran veure que no necessàriament està vinculada a la mort. La primera conferència es va realitzar el 8 de juny a Can Massallera. La finalitat última d'aquest grup és donar suport a les dones que

coneixement d'elles mateixes i aprendre a valorar-se més. Però abans de crear la Comissió de Dona i Salut ja s'havien realitzat experiències de treball sobre el tema des de les associacions de dones locals. En aquest sentit, l'Associació de Dones de Sant Boi ha fet des de 1998 sis cursos de Dona i Salut, adreçats a reflexionar sobre la salut des del punt de vista biopsicosocial. Els cursos analitzen la vida de les dones, valorant els aspectes físics, emocionals i familiars que

han patit o pateixen un càncer de mama, una de les malalties amb més alta incidència entre les dones.

La Montse Piquer és membre del grup d'ajuda mútua i creu que la funció bàsica és ajudar les dones operades de càncer de mama perquè, mitjançant la informació mèdica adient, la pròpia reflexió i l'ajuda mútua, puguin adquirir un major

els cursos de l'Associació de Dones han obert un espai de Dona i Salut amb possibilitats de futur

poden incidir en la salut de les dones. Es van tractar temes com dona i cicles vitals, els factors d'estrès en la dona i la seva salut, la depressió, la menopausa, l'osteoporosi, la promoció de la salut ginecològica, etc. La Victòria Lebron Campos, metgessa i professora dels cursos, creu que el més destacable és que s'ha obert un espai amb perspectives de futur i col·laboració amb entitats i professionals.

El grup es reuneix el primer dilluns de cada mes a Can Massallera per conèixer-se i compartir les seves experiències

La prevenció i la detecció precoç del càncer de mama són essencials per a un tractament eficaç

■ La malaltia cancerosa apareix quan les cèl·lules d'un determinat teixit es transformen i comencen a dividir-se més ràpid d'allò que és normal i de manera incontrolada. Això dona lloc a l'augment del teixit afectat que forma tumors. D'altra banda, les cèl·lules ja danyades poden envair els teixits i òrgans propers, i també disseminar-se per la sang o mitjançant el sistema limfàtic i arribar a altres zones del cos on es poden formar tumors secundaris.

A qui afecta?

És el tumor més freqüent entre les dones: a Catalunya una de cada quinze dones pateix aquesta malaltia abans dels 48 anys.

Actualment es diagnostiquen 3.400 nous casos cada any, dels quals un 64% es donen en dones més grans de 65 anys. Unes 45.000 persones conviuen amb un diagnòstic de càncer de mama, que és un dels tumors amb més supervivència, d'un 71% als 5 anys del diagnòstic.

Síntomes de la malaltia

El càncer de mama en les seves fases inicials acostuma a presentar-se com un enduriment

en una zona del pit, acompanyada a vegades d'una sensació de tensió o pesantor. En algunes ocasions poden aparèixer canvis en el color de la pell en la zona afectada. Més rarament, pot haver-hi sortida de líquid pel mugró. En les primeres fases de la malaltia, la majoria de les dones no presenten dolor ni cap altre símptoma

- No fumis. Si ets fumadora, deixa-ho aviat
- Modera el consum d'alcohol
- Augmenta el consum de verdures, fruites i llegums, i redueix el consum de greixos animals
- Fes més exercici físic
- Respecta estrictament les normes per evitar l'exposició a substàncies considerades cancerígenes
- Consulta el metge si notes alguna irregularitat al pit, una ferida no cicatritzada o una piga que hagi canviat de forma
- Participa en programes de detecció del càncer del coll de l'úter
- Consulta el metge en cas de tos o ronquera permanent, canvis en els hàbits intestinals o alteracions urinàries
- Si tens més de 50 anys participa en programes de detecció precoç del càncer de mama.

d'alteració de l'estat de salut i es troben bé en el moment de la diagnosi.

En fases més avançades de la malaltia, els símptomes del càncer de mama són molt variats i depenen de la grandària i extensió del tumor. En aquests casos el tumor acostuma a ser clarament palpable en la zona afectada i, fins i tot, els ganglis de les axil·les poden haver augmentat de mida.

La probabilitat d'arribar a patir un càncer de mama és més

elevada en les dones que ja han patit un càncer en un dels pits, les dones amb l'àvia, la mare o alguna germana ja diagnosticada de la malaltia, i les dones que han patit prèviament tumors malignes de còlon, d'úter o d'ovari.

Factors de risc

Existeix un conjunt de factors que, si combinen, augmenten el risc de desenvolupar un càncer de mama. Entre aquests factors destaquen els següents: les dones que no hagin tingut fills o els han tingut en edat avançada, les dones que van tenir la primera menstruació molt joves o una menopausa molt tardana, o dones que estan

mantenint durant anys un excés de pes. També dones que fan una alimentació amb massa greixos d'origen animal.

El risc de patir càncer de mama augmenta amb l'edat, siguin quins siguin els antecedents familiars o altres factors. La majoria dels casos apareixen en dones al voltant dels 50 anys. Qualsevol dona que tingui la mare i/o germanes afectades de càncer de mama pot sol·licitar una valoració mèdica del seu risc de patir-lo.

PREVENCIÓ

Butlleta de subscripció al butlletí

Si vols rebre els propers números del butlletí a casa teva, omple aquesta butlleta:

Nom i cognoms:

Adreça:

Telèfon:

V Asamblea de la Mujer: *La mujer en el año 2000: igualdad entre los géneros, desarrollo y paz en el siglo XXI*

■ Nueva York ha sido escenario entre el 5 y el 9 de junio de la V Asamblea Mundial de la Mujer, bajo el título *Igualdad entre géneros, desarrollo y paz en el siglo XXI*. Entre los logros de la conferencia está el reconocimiento de las diferentes formas de familia y de la diversidad de las mujeres.

Se logró dar prioridad a la violencia de género, pedir a

el avance de las mujeres. En este sentido, se vio la necesidad de reconocer a las organizaciones de mujeres como auténticos interlocutores sociales. Una de las labores más costosas fue que algunos países reconocieran los derechos sexuales y reproductivos de las mujeres, incluidos los derechos de asistencia sanitaria. También se dieron retrocesos respecto a los

los gobiernos leyes más contundentes y crear organismos de control internacional, así como endurecer las penas de cárcel actuales para los agresores.

Los objetivos de la Conferencia de Nueva York fueron evaluar los acuerdos de la Plataforma de Acción de Pekín, demostrar la fuerza de las mujeres en todo el mundo, evidenciar el valor del feminismo como movimiento político mundial y como motor del cambio social así como los compromisos internacionales para luchar contra los desequilibrios de género.

De los temas que se trataron en Nueva York destacan la necesidad de realizar políticas que reduzcan las desigualdades por razón de género y de sexo, y de intervenir en las políticas públicas para permitir

La Plataforma de Pekín pretende demostrar la fuerza de las mujeres y el valor del feminismo en todo el mundo

acuerdos de Beijing, en la IV Asamblea de la Mujer hace 5 años. Entre ellos, el estancamiento en las negociaciones en temas como la salud sexual y reproductiva o el derecho al aborto, y constatar que la pobreza se ceba con las mujeres (más de 1.500 millones de pobres del planeta son mujeres).

Tampoco se consiguió que la pornografía, la prostitución y la trata de blancas se consideraran como una forma de violencia contra la mujer, por lo que la discriminación por razón de género sigue siendo una realidad internacional.

Beijing +5

En la IV Conferencia Mundial sobre la Mujer se aprobó la Declaración de Beijing y una Plataforma de Acción. Ésta acordó eliminar la discriminación contra las mujeres, erradicar la pobreza, adoptar medidas para que un número decisivo de mujeres ocupe puestos estratégicos.

La Plataforma reconoció que los derechos humanos de las mujeres incluyen su derecho a tener control sobre su sexualidad y su reproducción, y llamó a revisar las leyes que prevén castigos para las mujeres que han tenido abortos. Planteó además reforzar la legislación que protege los derechos de las mujeres.

Así, la Plataforma se planteó como objetivo básico adoptar medidas especiales para garantizar la igualdad de acceso y la plena participación de las mujeres en las estructuras de poder y la toma de decisiones.

En este sentido, la Plataforma de Acción defiende que la autonomía de las mujeres y la mejora de su situación social, económica y política son fundamentales para conseguir un gobierno y una administración transparentes y responsables y para el desarrollo sostenible en todas las esferas de la vida.

Pero las mujeres siguen estando infrarepresentadas en los diferentes niveles políticos y empresariales, lo cual dificulta mucho que sus intereses sean tenidos en cuenta.

CONFERENCIA

Vist i...

Teatre. La sala d'actes de Can Massallera va acollir, el dia 26 de maig, la mateixa nit del Sopar de les Dones, la primera representació de l'obra de teatre *Parramata*, de Gerard Florejachs, guanyadora del concurs de guions del projecte europeu Endavant per sensibilitzar el públic contra la violència en l'àmbit familiar. L'Ajuntament de Sant Boi és un dels ajuntaments del Baix Llobregat que participa en aquest projecte liderat per la Federació de Dones per la Igualtat del Baix Llobregat, junt amb una associació de dones finlandesa.

Sopar Dones. Més de 200 persones van assistir al Sopar de les Dones, organitzat pel Consell Municipal de la Dona el passat 26 de maig. Durant el sopar es va fer públic el nom de la guanyadora del II Premi de Recerca Històrica sobre les Dones de Sant Boi, Sònia Guerra. L'alcaldeessa, Montserrat Gibert, i la regidora de la Dona, Amor del Álamo, també van assistir al sopar, que va comptar amb l'animació del grup de cant a «capella» Diapaswing.

Xerrades i cursos. La Comissió de Treball sobre la situació de la violència contra les dones va organitzar el 26 de maig a Can Massallera una taula rodona sobre *Dona i violència: legislació vigent*, per debatre la situació de la llei en termes de violència familiar. Hi van assistir Susana Martín i Ana García, fiscals als Jutjats de Sant Boi, Virginia De Francisco Ramos, jutgesa, i Gabriel Font, forense.

■ El 7 de juliol va finalitzar el primer curs d'autoestima per a dones organitzat per la Regidoria de l'Àmbit de la Dona.

Exposició. Durant la segona quinzena de maig el Casal de Barri Marianao va acollir l'exposició *20 dones a retrat*, que inclou textos d'Elisabet Pedrosa, il·lustracions d'Àngel Pedrosa, i fotografies d'Enric Real. Són imatges de dones fràgils, esveltes, deformades, mares, àvies, nenes, amargues, curioses o modernes. En definitiva, vint retrats de dones captades amb la càmera, totes elles diverses, úniques, infinites.

Esclat. L'Associació de Dones Esclat va cloure les seves activitats de la temporada amb un taller de ball al carrer, on tota la gent del barri Cooperativa hi va poder participar, una sardinada popular, i la seva participació a la trobada de puntaires de Santa Coloma de Cervelló. Les activitats es reprendran al setembre.

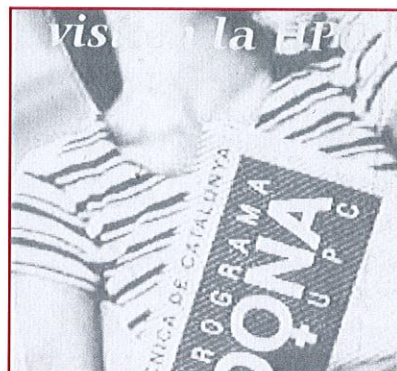
No Vist

Convenis. Les associacions de dones de Sant Boi que estan vinculades al Consell Municipal de la Dona han signat convenis de col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Boi. Aquests acords pretenen que l'Ajuntament doni suport a les associacions per tal que puguin continuar treballant per facilitar la promoció i la participació social activa de la dona a la vida de la ciutat.

Associació de Dones de Sant Boi. Les dones de l'associació van fer durant el mes de maig una excursió a Montserrat, van participar a la trobada de puntaires a la Rambla de Sant Boi i van fer catifes de flors a la Rambla. Al juny van representar l'obra de la companyia de Sonia. El punt final el va posar l'exposició de treballs de final de curs, manualitats, pintura, puntes de coixí, punt de creu i tall i confecció. Les activitats es reprendran al mes de setembre.

Programa Dona UPC. L'Ajuntament de Sant Boi col·labora conjuntament amb altres sis ajuntaments, amb la Universitat Politècnica de Catalunya i la Diputació de Barcelona en el desenvolupament d'un projecte que té com a objectiu fonamental que les estudiants de secundària coneguin millor la UPC i el gran ventall de carreres universitàries tècniques que existeixen. Una de les accions es va dur a terme a principis de juliol. Les noies dels instituts de Sant Boi van visitar el Campus Nord i les instal·lacions de la UPC de Barcelona, i van assistir a taules de debat i intercanvi d'opinions sobre les dones a les carreres tècniques. També van poder realitzar diferents activitats esportives, així com un taller de laboratori on van veure la vessant pràctica. El darrer dia van visitar l'empresa SONY on treballen dones enginyeres. Amb aquest programa es pretén augmentar el nombre d'estudiants matriculades a carreres tècniques i difondre els estudis tecnològics entre les dones joves.

Història. La historiadora santboiana Sonia Guerra, en col·laboració amb Mireia Pedro, ha obtingut la II Beca de Recerca Històrica sobre les Dones de Sant Boi, amb una dotació de 300.000 pessetes. El projecte guanyador, que s'haurà de concretar en el termini d'un any, treballa l'estudi del cos femení (aspecte i manera de vestir segons l'edat i la classe social, per exemple) a Sant Boi des de principis de segle fins als nostres dies. El nom de la guanyadora es va fer públic durant el Sopar de les Dones de Sant Boi, el passat 26 de maig.

FLAIX

Ajuntament de Sant Boi de Llobregat
Consell Municipal de la Dona

Per a aquest estiu et recomanem...

LLIBRES:

INTÉRPRETE DE EMOCIONES, *Jhumpa Lahiri*. Premi Pulitzer d'enguany. Relació amorosa més enllà dels continents i les nacionalitats. L'autora aposta per l'encreuament cultural, sense deixar de banda la crítica a les antigues tradicions i al desconcert del món occidental

LAS MUJERES Y EL PODER, *VVAA*. Recull dels articles i les ponències presentades a les jornades, que amb el mateix títol es van celebrar l'any 1999 a Madrid. Planteja diferents aspectes i perspectives sobre les dones i les relacions amb el poder.

O DE ODIO, *Sue Grafton*. Una detectiu es posa en marxa a partir d'una trucada on li ofereixen una capsula plena de papers, on hi apareix el seu nom, Kinsey. Posarà en perill la seva vida per descobrir el misteri.

EXPOSICIÓ:

Fins al 5 de novembre de 2000
Deesses, Diosas, Goddesses
Museu d'Història de la Ciutat
Saló del Tinell
Plaça del Rei, s/n (Barcelona)

MARCHA MUNDIAL DE LAS MUJERES 2000

Desde los acuerdos de Beijing hace 5 años, la situación de las mujeres en el mundo se ha agravado. Son las primeras víctimas de los programas de ajuste estructural del FMI y del Banco Mundial, ellas son también las primeras en vivir el analfabetismo, la violencia, la falta de acceso a los cuidados médicos, a la salud, al agua, a la tierra, al alojamiento... Ante esta situación, grupos de mujeres, organizaciones comunitarias y sindicatos de todo el mundo han convocado la Marcha Mundial de las Mujeres 2000. Así, el próximo 17 de octubre, 153 países reivindicarán ante la sede de la ONU en Nueva York, con 10 millones de firmas, la condonación de la deuda externa, la creación de una organización política mundial de control, la eliminación de los embargos y de los bloqueos económicos de las grandes potencias para erradicar la pobreza y eliminar la violencia en el mundo. Paralelamente, en sant Boi se realizarán actos el mismo día para sumarse a la marcha.